

1 **Den norske kjøtt- og eggbransjes**
2 **retningslinje for**
3 **dyrevelferdsprogram oppal og**
4 **rugeeggproduksjon av slaktekylling og**
5 **kalkun**

6 **Versjon 1**

7
8
9 **Anbefalt av Animalia AS sitt styre 12.10.2020**

10 **Anerkjent av Mattilsynet 27.01.2021**
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

27 **Den norske kjøtt- og eggbransjes retningslinje for**
28 **dyrevelferdsprogram oppal og rugeeggproduksjon av**
29 **slaktekylling og kalkun**

30 **Anbefalt av Animalia AS sitt styre 12.10.2020, anerkjent av Mattilsynet**
31 **27.01.21**

32 Referanse til regelverket: Den norske kjøtt- og eggbransjes retningslinje for dyrevelferdsprogram oppal og
33 rugeeggproduksjon av slaktekylling og kalkun er utarbeidet i samsvar med Forskrift 12. desember 2001 om hold
34 av høns og kalkun Dette er første versjon av retningslinjen.

35

36 **1. Formål**

37

38 Formålet med retningslinjen er å bidra til å sikre norske avlssyr av slaktekylling
39 og kalkun en dokumentert god velferd gjennom produksjonsperioden. Dette skal
40 gjøres gjennom god produksjonsstyring, systematisk forebyggende helse- og
41 dyrevelferdsarbeid og tredjeparts revisjon av regelverksetterlevelse.

42

43 **2. Virkeområde**

44

45 Retningslinjen gjelder for driftsenhet som holder minst 50 unghøner eller
46 rugeegg høner av artene *Gallus gallus* eller *Meleagris gallopavo* for
47 rugeeggproduksjon og som er tilknyttet rugeri som har tilsluttet seg til denne
48 retningslinjen.

49

50 **3. Definisjoner**

51

52 *Driftsenhet*: En driftsenhet i jordbruket defineres som en virksomhet (bedrift)
53 med jordbruksdrift. Hver driftsenhet skal ha identitetsmessig tilknytning til en
54 bestemt landbrukseiendom, men driftsenheten skal omfatte alt som drives
55 sammen, medregnet leid areal og uansett om arealet ligger i en eller flere
56 kommuner. Driftsenheten i jordbruket er sammenfallende med tilskuddsenheten
57 etter reglene for produksjonstilskudd.

58

59 *Rugeri*: Den bedrift (juridiske enhet) driftsenheten har leveringskontrakt med.

60

61 *Elektronisk produksjonskontroll*: Elektronisk verktøy for registrering av
62 produksjonsdata i oppal- og rugeeggproduksjonen med hensikt til å bedre egne
63 produksjonsresultater.

64

65 **4. Ansvar og roller**

66

67 Nortura SA og Kjøtt- og Fjørfebransjens landsforbund (KLF) er ansvarlige for
68 utforming og oppfølging av retningslinjen. Ansvar utøves av partene gjennom
69 Animalia AS sitt styre. Partene skal sikre tilgang til nødvendig kunnskap og
70 kompetanse med tilstrekkelig kapasitet for faglig oppfølging og veiledning.
71 Retningslinjen er forpliktende for rugerier som tilslutter seg skriftlig.

72

73 For KLF skal medlemsbedrifter som ønsker å slutte seg til avtalen, undertegne
74 KLFs tilslutningsavtale. Nortura SA og KLF skal innenfor sine organisasjoner
75 utpeke revisorer til å revidere og føre stikkprøvebasert tilsyn med retningslinjene

76 i sine rugerier. Partene kan utelukke sine rugerier ved vesentlige brudd på
77 retningslinjen. Rugeriet kan med 6 måneders varsel skriftlig trekke sin tilslutning
78 til retningslinjen ved å sende melding til Nortura SA eller KLF.

79
80 Det er rugeriene som inkluderer og ekskluderer driftsenheten i
81 dyrevelferdsprogram oppal og rugeegg. Inkludering i programmet er ikke
82 tidsbegrenset. Eksklusjon fra programmet skjer etter kriteriene beskrevet i punkt
83 6.

84

85 *4.1 Animalias plikter*

86

87 *Animalia skal på oppdrag av KLF og Nortura SA:*

- 88 a) være sekretariat for bransjeretningslinjen
- 89 b) ha oppdatert liste over tilsluttede rugerier på www.animalia.no
- 90 c) være pådriver for samordnet og lik praktisering av retningslinjen
- 91 d) utarbeide relevant statistikk og publisere resultater
- 92 e) drifte journalsystemet HelseFjørfe
- 93 f) tilby opplæring av KSL-revisorer, helseovervåknings-veterinærer og
- 94 produsenter
- 95 g) gi veiledning til rugerier, driftsenheter og bransje
- 96 h) overvåke praktiseringen av retningslinjen og gjennomføre nødvendige
- 97 oppdateringer
- 98 i) oversende retningslinjen til Mattilsynet for anerkjennelse som nasjonal
- 99 retningslinje
- 100 j) holde Mattilsynet oppdatert om retningslinjens innhold, endringer og
- 101 praktisering
- 102 k) sørge for oppdatert oversikt over driftsenheter som har gjennomgått e-
- 103 læringskurs i avlving av avlsdyr i oppal- og rugeeggproduksjon.

104

105 *4.2 Rugerienes plikter*

106

107 *Det enkelte rugeri skal:*

- 108 a) gjøre retningslinjen til en fullverdig og integrert del av egne kvalitetssystemer
- 109 b) oppfylle kravene i egne kvalitetssystemer og i offentlig regelverk
- 110 c) til enhver tid kunne revideres av henholdsvis Nortura SA eller KLF og plikter å
- 111 legge til rette for slik revisjon
- 112 d) gi driftsenhet som holder unghøner eller produserer rugeegg et tilbud om
- 113 medlemskap i egnet produksjonskontroll og kontrollere at nødvendige
- 114 produksjonsdata blir registrert
- 115 e) varsle driftsenheten i god tid før overskridelse av frister for
- 116 helseovervåkningsbesøk
- 117 f) sikre innmelding av driftsenhet til KSL-revisjon slik at det ikke går mer enn tre
- 118 år mellom hver revisjon
- 119 g) sikre at driftsenhetene lukker avvik fra KSL-regelverket innen angitt frist
- 120 h) inkludere og ekskludere driftsenhet fra dyrevelferdsprogrammet

121

122 *4.3 Driftsenhetenes plikter*

123

124 *Den enkelte driftsenhet skal:*

- 125 a) være tilsluttet dyrevelferdsprogram oppal og rugeegg dersom man ønsker å
126 levere unghøner for rugeeggproduksjon eller rugeegg til rugeri som har sluttet
127 seg til denne retningslinjen
- 128 b) være medlem i og registrere nødvendige produksjonsdata definert av rugeriet
129 for hvert innsett i en produksjonskontroll
- 130 c) produsere i henhold til offentlig regelverk og KSL-standard for
131 fjørfeproduksjon, dokumentert gjennom årlige elektroniske egenrevisjoner, og
132 eksterne revisjoner hvert 3. år
- 133 d) gjennomføre nødvendige tiltak for å tilfredsstille dyrevelferden, herunder
134 lukking av avvik påvist ved KSL-revisjon og oppfølging av anbefalinger fra
135 veterinær eller rådgiver.
- 136 e) inngå skriftlig avtale med veterinær om helseovervåking av besetningen.
137 Veterinæren det inngås avtale med skal gjennomføre godkjent
138 etterutdanningskurs i dyrevelferd minst hvert tredje år. Animalia kan gi
139 dispensasjon fra kravet om at veterinæren har godkjent etterutdanningskurs
140 dersom det ikke er tilgang på godkjent veterinær i praksisområdet. Avtalen
141 skal omfatte at det skal tas kontakt med veterinæren ved tegn på sjukdom eller
142 klare produksjonsavvik, og at veterinær utfører helseovervåkningsbesøk minst
143 en gang per innsett, journalført og dokumentert i HelseFjørfe
- 144 f) ha deltatt på kompetanseskole/Fjørfeskoletilsvarende, samt gjennomføre e-
145 læringskurs i avliving innen to år etter tilslutning til DVP

147 **5. Faste punkter ved Helseovervåkningsbesøk**

148
149 Følgende velferdsindikatorer skal dokumenteres i besøksjournalen i HelseFjørfe
150 ved minst ett HO-besøk per innsett av en helseovervåkningsveterinær:

- 151 a) Luftkvalitet (CO₂, NH₃): måles med kalibrerte måleapparat i dyrehøyde,
152 oppgis i ppm
- 153 b) Støvmengde (0-2): vurder støvmengde tre ulike steder i huset; 0: minimalt 1:
154 noe støv 2: mye støv
- 155 c) Strøkkvalitet (0-2): vurder strøkkvalitet tre ulike steder i huset: 0: tørt og løst
156 (egnet til strøkbading) 1: noe fuktig/hardt (mindre egnet til strøkbading) 2:
157 fuktig/hardt/manglende (ikke egnet til strøkbading)
- 158 d) Korrekt bedøving og avliving: ved hvert besøk gjennomgås rutiner for
159 håndtering av syke og skadde dyr, samt det kontrolleres at avliving foregår i tråd
160 med regelverk.

163 **6. Avviksbehandling**

164
165 Generelt

166 Dersom det påvises vesentlige avvik fra offentlig regelverk, KSL-krav til
167 rugeeggproduksjonen eller denne retningslinjen og slike avvik ikke lukkes innen
168 angitt frist, skal rugeriet anse driftsenheten for å stå utenfor
169 dyrevelferdsprogrammet. Perioder med produksjonsopphold kan trekkes fra ved
170 vurdering av overtredelse av tidsfrister.

171
172 a. Veterinæravtaler og helseovervåkningsbesøk:

173 Dersom det ikke foreligger veterinæravtale eller de pålagte
174 helseovervåkningsbesøkene ikke har vært gjennomført, er ikke driftsenheten å
175 anse som tilsluttet programmet.

177 b. KSL-revisjoner og lukking av avvik:
178 Elektronisk dokumentert egenrevisjon og ekstern revisjon på driftsenheten skal
179 gjennomføres iht. programmet. Avvik påvist ved ekstern revisjon eller
180 egenrevisjon skal lukkes innen angitt frist. Dersom revisjon ikke blir gjennomført
181 i tide eller avvik ikke blir rettet innen fristen, er ikke driftsenheten å anse som
182 tilsluttet programmet.

183

184

185 **7. Klageadgang**

186 Driftsenhetens klageadgang er regulert i leveranseavtalen med rugeri

187

188 **8. Gyldighet**

189 Den norske kjøtt- og eggbransjes retningslinje for dyrevelferdsprogram oppal og
190 rugeeggproduksjon slaktekylling og kalkun ble underskrevet av Nortura og Kjøtt-
191 og Fjørfebransjens Landsforbund 02.12.20. Denne retningslinjen ble anerkjent av
192 Mattilsynet 27.01.21 som "Nasjonal retningslinje" iht. Forskrift 12. desember
193 2001 om hold av høns og kalkun.

194

195